

Priporočila Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu v razmerah, ko je v Republiki Sloveniji razglašena epidemija zaradi virusa COVID-19

Delodajalec mora v skladu z zakonodajo s področja varnosti in zdravja pri delu zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu. V ta namen mora izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu, vključno s preprečevanjem, odpravljanjem in obvladovanjem nevarnosti pri delu, obveščanjem in usposabljanjem delavcev, z ustrežno organiziranostjo in potrebnimi materialnimi sredstvi.

Potrebno je zagotoviti ukrepe, ki bodo zaščitili delavce pred okužbo. To je v interesu tako delavcev, kot tudi podjetja, saj bo prisotnost delavcev na delovnem mestu v veliki meri odvisna od zaupanja delavcev v to, da bo podjetje sposobno odpraviti njihove pomisleke in da jih je sposobno zaščititi pred tveganji, povezanimi z virusom. To velja zlasti za tiste delavce, ki so v kontaktu s strankami.

Delodajalec mora posebno skrb nameniti zagotovitvi varnosti in zdravja nosečih delavk, mladih in starejših delavcev ter delavcev z zmanjšano delovno zmožnostjo ter pri izbiri ukrepov upoštevati posebna tveganja, katerim so ti delavci izpostavljeni pri delu, v skladu s posebnimi predpisi. Delodajalec mora upoštevati spreminjajoče se okoliščine ter izvajati take preventivne ukrepe in izbirati take delovne in proizvodne metode, ki bodo zagotavljale izboljševanje stanja in višjo raven varnosti in zdravja pri delu, ter bodo vključene v vse aktivnosti delodajalca in na vseh organizacijskih ravneh.

V zvezi z zgoraj navedenim mora delodajalec zagotoviti varnost in zdravje delavcev v njegovem podjetju tudi v razmerah, ko je v Republiki Sloveniji razglašena epidemija zaradi virusa COVID-19.

Delodajalec mora pregledati delovna mesta, na katerih so delavci lahko izpostavljeni virusu in izvesti ukrepe za odpravo, ali če to ne gre, za zmanjšanje tveganj z:

- delom na daljavo;
- organizacijo dela (pravilom varnostne razdalje);
- opremo (zaslони ali razdalja od pultov);
- informacijami;
- ozaveščanjem in navodili za delo.

SPLOŠNA PRIPOROČILA:

- delodajalci naj v največji možni meri zagotovijo možnost dela na daljavo za svoje delavce,
- delodajalci naj sprejmejo interni varnostni protokol proti širitvi virusa, predvsem je potrebno upoštevati medsebojno varnostno razdaljo najmanj 1,5 m med delavci. Varne delovne razmere je mogoče doseči z upočasnitvijo delovnega procesa, razporeditvijo delavcev na delovnih mestih z upoštevanjem varnostne razdalje, organizacijo malice ter prihoda na delo in odhoda z dela na način, da se omeji druženje delavcev, s spremenjenim načinom spremljanja evidence prihodov in odhodov, ukinitvijo odmorov za kajenje in drugih oblik zbiranja delavcev v skupine.
- delodajalci naj poskrbijo za razkuževanje delovnih mest ter zagotovijo, da so na voljo mila, razkužila, robci in vrečke za smeti,
- delodajalci naj zaprosijo izvajalce medicine dela, da v okviru svojih kompetenc posredujejo konkretna navodila za zagotavljanje delovnih razmer, ki bodo upoštevala vsa pravila preprečevanja okužbe z virusom na delu. Glede na oceno tveganja lahko izvajalci dela svetujejo tudi o prekinitvi delovnega procesa v primeru, če z reorganizacijo dela ni mogoče doseči varnih delovnih razmer.

SPECIFIČNA PRIPOROČILA:

1. Informacije

Delodajalci naj zagotovijo obveščenost svojih delavcev predvsem o naslednjih informacijah:

- obveznost ostati doma v primeru povišane telesne temperature (nad 37,5°) ali v primeru drugih simptomov in poklicati zdravnika,
- zavedanje delavcev, da ne morejo vstopiti oziroma ostati v podjetju in da morajo takoj sporočiti, če so prisotna tveganja (simptomi okužbe, povišana telesna temperatura, prihodi iz ogroženih območij, ali stik z osebami, ki so pozitivne na COVID-19 v preteklih 14 dneh itd.),
- spoštovanje vseh določb organov in delodajalca pri vstopanju v podjetje (predvsem pri držanju predpisane razdalje, upoštevanju vsa pravila glede razkuževanja rok in se obnašati skladno s higienskimi predpisi)
- zaveza nemudoma informirati delodajalca o morebitni prisotnosti kakršnih koli simptomov okužbe med delovnim procesom, pri čemer se vzdržuje ustrezna oddaljenost od prisotnih sodelavcev.

2. Način vstopa zunanjih dobaviteljev

Delodajalec naj zagotovi natančne postopke vstopa, tranzita in izstopa zunanjih dobaviteljev iz podjetja, s pomočjo vnaprej določenih poti in časovnih rokov, da bi zmanjšali možnosti stika zunanjih dobaviteljev z delavci v podjetju. Če je le mogoče, morajo vozniki prevoznih sredstev ostati na krovu transportnih vozil. To pomeni, da dostop do pisarn ni dovoljen iz nobenega razloga. Za potrebno pripravo nakladalno - razkladalnih aktivnosti naj prevoznik ostane na strogi varnostni razdalji. Za dobavitelje/prevoznike in/ali drugo zunanje osebje delodajalec določi oziroma namesti dodatne sanitarije, kamor imajo prepoved vstopa in uporabe ostali delavci iz njegovega podjetja. Delodajalec naj zagotovi ustrezno dnevno čiščenje navedenih prostorov. Delodajalec naj zagotovi, da se dostop drugih oseb v podjetje čim bolj omeji. Če je dejavnost podjetja transport, naj delodajalec zagotovi varnost in zdravje delavcev na vseh posameznih delih poti. Delodajalec naj zagotovi dovolj čistilnih sredstev in razkužila na vidnem mestu na dosegu rok, da si zaposleni lahko redno čistijo roke. Delodajalec naj zagotovi več prostora med nakladalnimi mesti, da se izogne prenatrpanosti (po možnosti z oznakami na tleh ali namestitvijo fizičnih ovir), rotira naj se delovne skupine po vsakem čiščenju skupnih prostorov. Nakladanje in razkladanje tovornjakov naj izvaja ena oseba, pri čemer je treba zagotoviti mehanske pripomočke. Ta priporočila morajo upoštevati tudi prisotni delavci iz zunanjih podjetij.

3. Čiščenje in razkuževanje v podjetju

Delodajalec naj zagotovi vsakodnevno in redno čiščenje delovnih mest in prostorov, do katerih imajo dostop delavci. Delodajalec naj bo posebej pozoren na predmete, ki so v skupni uporabi (npr. stikala itd.) V primeru, da so bile v prostorih podjetja prisotne osebe pozitivne na COVID-19, naj delodajalec zagotovi, da se prostori očistijo in razkužijo ter prezračijo. Ob koncu delovne izmene naj delodajalec zagotovi čiščenje in občasno razkuževanje tipkovnic, zaslonov na dotik, računalniških mišk z ustreznimi čistili, tako v pisarnah kot tudi drugje. Čiščenje tal naj se izvaja v obliki mokrega pranja in razkuževanja.

4. Individualni higienski varnostni ukrepi

Delodajalec naj zagotovi, da vsi prisotni v podjetju upoštevajo vsa higienska navodila, predvsem v zvezi s higieno rok. Delodajalec naj zagotovi ustrezna sredstva (milo, razkužilo) na vidnem mestu za čiščenje in dezinfekcijo rok in opozarja ter poziva k pogostemu čiščenju rok z ustreznim čistilom, ki ga svetuje izvajalec medicine dela. Delodajalec naj zagotovi razkuževanje delovnih površin po končani izmeni.

5. Osebna varovalna oprema

Delodajalec naj v primeru, da delovni proces zahteva delo na medosebni razdalji manj kot 1,5 m in druge organizacijske rešitve niso mogoče, zagotovi uporabo zaščitnih mask in druge osebne varovalne opreme (rokavice, očala, kombinezon, slušalke, zaščitne obleke, itd...), ki jo kot ustrezno opredeli izvajalec medicine dela. Delodajalec naj zagotovi razkužila.

6. Uporaba skupnih prostorov (jedilnica, garderoba, kadihnice, avtomati za prigrizek in pijačo)

Delodajalec naj zagotovi, da je dostop do skupnih prostorov, vključno z menzami, kadihnicami in garderobami, pogojen z zagotavljanjem stalnega prezračevanja prostorov in skrajšanim časom zadrževanja znotraj teh prostorov ter s spoštovanjem varnostne razdalje med ljudmi v omenjenih prostorih. Delodajalec naj poišče možne rešitve za zmanjševanje stikov med zaposlenimi na kritičnih točkah, kot so zgoraj omenjeni prostori. To lahko doseže z npr. drsečim delovnim časom v izogib gneči na vhodih v podjetje, z več terminov za malico ali podaljšanje časa za malico, malicanje v pisarnah v izogib gneči v jedilnicah, prerezporeditev stolov v jedilnicah itd.

Delodajalec naj zagotovi redno razkuževanje prostorov in garderob, da bi delavcem omogočil, da odložijo delovna oblačila, in jim zagotovi ustrezne sanitarne pogoje. Delodajalec naj zagotovi redno razkuževanje jedilnic, tipkovnic za pijače na avtomatih za prigrizke in pijače itd.

7. Organizacija dela (delovne izmene, delo na daljavo)

Delodajalec naj :

- v največji možni meri omogoči možnost dela na daljavo za svoje delavce,
  - delo organizira tako, da se čim bolj zmanjšajo stiki med delavci med izvajanjem delovnih aktivnosti.
- Izvajalci medicine dela naj bodo delavcem in delodajalcem na razpolago za komunikacijo o tveganjih in delodajalcem v pomoč pri morebitnih premeščanjih na bolj ali manj tvegana delovna mesta. Delodajalec naj s pomočjo izvajalca medicine dela opredeli skupine delavcev z visokim tveganjem za okužbo s COVID-2.

8. Vstop in izstop zaposlenih

Delodajalec naj spodbuja gibljivi čas vstopa/izstopa, da se čim bolj izogne stikom v skupnih prostorih (vhodi, garderobe, menza), in če je le mogoče zagotovi različna vrata za vhod in izhod iz prostorov.

9. Notranje gibanje, srečanja, sestanki in usposabljanja

Delodajalec naj zagotovi, da je gibanje znotraj podjetja omejeno na nujen minimum in v skladu z navodili podjetja. Pri tem se je potrebno v največji meri izogibati tudi vožnje z dvigali, kjer je to le mogoče. Prepovedani so sestanki, kjer so delavci osebno prisotni. Sestanki naj se vodijo preko videokonferenc, kadarkoli je to mogoče. Če ni mogoče imeti sestanka na daljavo oziroma po spletu, naj delodajalec zagotovi nujno razdaljo med delavci in naknadno razkužitev prostorov.

10. Ravnanje z osebo, ki kaže znake bolezni

Delodajalec naj zagotovi, da se v primeru, da delavec dobi vročino in simptome okužb dihal, kot je kašelj, tega delavca izolira v skladu z določbami zdravstvenih organov. Vsakega delavca, ki se slabo počuti, je potrebno poslati domov. Delodajalec naj da navodilo delavcu, ki naj pokliče svojega osebnega zdravnika. Glede nadaljnjih postopkov razkuževanja delovnih prostorov in nadaljnjega svetovanja, kako ukrepati z delavci, ki so bili v stiku z domnevno obolelim delavcem, se delodajalec nemudoma poveže z izvajalcem medicine dela oziroma strokovnim delavcem za varnost in zdravje pri delu.

Delodajalec naj nato zagotovi sodelovanje vseh delavcev z zdravstvenimi organi pri opredelitvi kroga oseb "tesnih stikov" delavca, ki je bil pozitiven na test COVID-19.

11. Izvajanje in spremljanje priporočil

Delodajalec naj zagotovi, da se znotraj podjetja organizira skupina za spremljanje uresničevanja ukrepov delodajalca ter drugih navodil oziroma ravnanja. Skupino naj sestavljajo delodajalci in zaposleni.

Gre za naloge delodajalcev, pri tem pa jim pomagajo in svetujejo izvajalci medicine dela in strokovni delavci za varnost in zdravje pri delu. Delodajalci naj sledijo priporočilom NIJZ in MZ, saj so natančnejša in ažurnejša.